

Wiadomości

Piątek, 1 kwietnia 2022

Nasze dzieje na obrazkach

Za siedmioma górami było... Znacie? Mimo wszystko posłuchajcie... Tylko tym razem opowieść o tym jak powstała Ochotnica i Tylmanowa nie będzie napisana słowami, będzie narysowana!!! Jesteśmy coraz bardziej przywiązani do opowieści obrazkowych, od dawna filmowych, od niedawna w telefonach komórkowych, smartfonach, ipadach - dla ułatwienia opowiadania, dla pokazania spraw ważnych i banalnych za pomocą obrazków.

Po formę komiksu sięgnęli autorzy najnowszego wydawnictwa o dziejach osadnictwa wołoskiego i naszych małych ojczyzn w Gorcach. Komiks to historia opowiedziana za pomocą obrazków, czasem z tekstem „w dymkach” wypowiedzianych przez bohaterów opowieści. Jako osobna forma wydawnictwa ma już ponad 130-letnią tradycję w postaci grafiki artystycznej.

Opowiadanie obrazem to oczywiście wartość sama w sobie. Obraz, rysunek, fotografia, kadr filmowy, plakat, zastępują rozwlekłe opowieści. Jedno takie ogniwo to często więcej niż tysiąc słów. I tak się stało w przypadku komiksu krajoznawczego „Ptzybysze. Wołosi w Ochotnicy i Tylmanowej”.

Tym razem wykorzystano prosty pomysł na popularyzację gminy i jej licznych osiedli, która wywodzi się z pasterskiego osadnictwa wołoskiego. Te tradycje są ciągle żywe mimo upływu już prawie pięciu stuleci. To trwałe elementy lokalnej tożsamości, tej „małej gorczańskiej ojczyzny”, zachowane też w formie licznych dowodów materialnych tj. rodzaj gospodarki, czyli tradycyjnego wypasu polaniarskiego, budowli służących pasterstwu, a także ubioru - już tylko odświętnego - muzyki starych instrumentów, tańców i pieśni obrzędowych, obchodów sobótkowych.

Komiks „Ptzybysze” jest krajoznawczą opowieścią obrazkową o najdawniejszych trudnych i czasem tragicznych dziejach Ochotnicy i Tylmanowej, wsi gorczańskich o rodowodzie pasterskim i życiu ludu pasterskiego Wołochów. Na nasze tereny górskie dotarli w XV wieku wraz ze swoją gospodarką pasterską, a wraz z nią przybył styl życia - blisko natury. To bogate tradycje i kultura, która w swoistej postaci trwa do dziś w naszych stronach.

Wędrowni wołoskich pasterzy utrwaliły się w swoistych formach życia codziennego i odświętnego, tworząc kulturę pasterską i gospodarczą. Komiks ułatwia czytelnikowi, w tym wypadku, oglądaczowi obrazków, wyobrażenie sobie jak to było drzewiej, jak było trudne życie, ale, jak pokazują autorzy na obrazkach, jak wrastali w swoje nieżyczliwe środowisko, jak sobie radzili, jak tworzyli swoją codzienność w górskiej przyrodzie. Pojęcie „kultura wołoska” kryje w sobie bogate życie materialne i duchowe ludu pasterskiego żyjącego od wieków na terenach rozległego łańcucha Karpat. W tym przypadku - naszych Gorców. Ochotnica i Tylmanowa były terenem jednej z największych kolonizacji wołoskich, a także miejscem osadnictwa i nadanych przywilejów królewskich.

Tak doszło do powstania krajoznawczego i turystycznego, wielce różnego w gorceńskim terenie **Szlaku Kultury Wołoskiej**. W tych wsiach możliwy jest powrót i poznanie dawnych wołoskich tradycji, oraz zachowanych dowodów starej kultury pasterskiej. Komiks będzie służył nie tylko wędrującym po gorceńskich szlakach. Ułatwi wyobrazenie sobie minionego czasu i życia w naszych stronach, ale też odwiedzić w gorceńskich osiedlach, na polanach widokowych. Zachęci do odpoczynku na trasie przy starych szałasach. W przypadku szlaku pasterskiego trzeba odwiedzić tradycyjną, lecz współczesną bacznię i gazdę **Jarosława Buczka** gospodarującego od ponad 10 lat na ochotniczej polanie Jamne.

Tomasz Kowalik